TIP – hoe engageer je je leden voor natuurstudie?

Tips heeft de NWG zeker én je kan hen zeker eens contacteren om een VOM educatie natuur te krijgen ;). Check zeker het aanbod van de NatuurstudieWerkGroep op https://jnm.be/nl/vraag-het-aan

Hieronder vind je alvast de belangrijkste tips van Mauro, NWG-voorzitter '25-'26!

Verwondering is de sleutel!

De essentie om natuurstudie bij piepers en ini's te doen, is hen te verwonderen en te prikkelen, geef ze een reden waarom iets cools is, of waarom ze dat moeten onthouden. Ini's en piepers meenemen naar een grasland om alles te determineren gaat nooit werken, dit werkt alleen voor echte nerds die sowieso al bezig zijn met natuurstudie, je moet er een **prikkelend element** aan toevoegen. Er is een reden dat brandnetels en bramen zo bekend zijn ;)

Hoe doe je dat, verwondering oproepen?

- **Zintuigen** zijn hiervoor heel belangrijk, er wordt vaak maar gewerkt met zien, terwijl er zoooo veel meer te doen is met de andere zintuigen:
    - **Voelen**
        - VB: Aan de hand van de beharing en aanwezigheid van netelharen op brandnetels kan je weten of deze de grote of kleine brandnetel is.
        - Als je een coole kever hebt gevonden, raap die op en toon hem aan iedereen en hen ze gerust ook vastpakken (zorg dan wel dat je het beestje geen pijn doet)
        - Dit is naar mijn mening waarom paddenoverzetten vaak heel succesvol zijn, je laat de kinderen effectief iets ervaren.
    - **Ruiken**
        - VB: is het echte of valse camille?
        - VB: De lookgeur van look-zonder-look
        - VB: De ziekenhuisgeur van reukgras
    - **Luisteren**

        - Voor vogels is dit vaak de moeite, zeker als het een uniek geluid is, zoals de koekoek of grutto.
        - Het gekwaak van kikkers kan je vaak zeggen welke soort het is
        - Altijd aandachtig zijn bij struikgeritsel, wie weet loopt er wel een muisje rond :)
    - **Proeven**
        - VB: een eetbarenplantentocht werkt zeer goed, zeker als je heel veel plukt en er nog mee kookt! Concreet, beleef de natuur!
        - Veel paddenstoelensoorten zijn te determineren door er eerst eens van te proeven zoals de zwavelkoppen
    - Nog een voorbeeld: laat eens alle kinderen in een boom klimmen en vraag dan welke boom het nu is.
- **Verhaaltjes**, dit is zeker nuttig voor piepers omdat je dan gebruik maakt van hun **inlevingsvermogen**. Bvb het verhaaltje van de winterkoning, dit fascineert piepers en laat ze makkelijk soortnamen onthouden.
- **Weetjes**, dit vereist uiteraard kennis, maar er bestaat een leuk boekje voor -> *waarom vossen op egels passen*. Dit is opnieuw iets kleins en leuks dat de kinderen sneller gaan onthouden dan zeg nu maar het verschil tussen de eenstijlige en tweestijlige meidoorn.
- Gebruik maken van **vlaggenschipsoorten**, dit zijn indrukwekkende soorten (meestal dieren) waar de meeste mensen al van hebben gehoord en wel denken 'Dat wil ik eens zien!' Voorbeelden zijn dan zeearend, wolf, bever, maar ook een ree, vos en uil kunnen al veel doen. Hierbij vind ik het persoonlijk ook belangrijk dat je op voorhand meegeeft aan de kinderen dat we op zoek zijn naar deze soort, je voegt er dan eigenlijk een **avontuurlijk** deel aan! Tegenwoordig doe ik dit ook met mijn medeleiding op bestuursreis en laat ik hen allemaal op zoek gaan naar een bepaalde soort, als die hebben, krijgen ze een tweede, moeilijkere soort. Hier kan je ook punten aan koppelen of de groep gezamenlijk belonen als ze de soorten gevonden hebben.
- Speel in op **bestaande kennis van kinderen**, vaak weten sommige piepers veel meer dan hun leiding omdat zij voortduren magazines lezen enzo, gebruik die kennis, vraag verder en laat hen ook eens uitleg geven als ze iets leuks te vertellen hebben.
- Het is zeer moeilijk om grote groepen te engageren voor natuurstudie, er zullen altijd wel bij zijn die het geen ene fluit kan schelen. En dat is oké, het is dan belangrijk te **focussen op degenen die wel willen bijleren**, verlies dus je energie door constant te proberen de volledige groep mij te krijgen, want dit lukt gewoon niet altijd.
    - Betekent wel niet dat je direct moet opgeven ;). **Opsplitsen in kleinere groepen werkt ook veel beter!**

- **Verwerken in een spel**, we zijn tenslotte een jeugdbeweging! Dit kan op verschillende manieren: een soortenbingo, een postjesspel waarbij ze een ecosysteem zelf moeten maken, om ter meest soorten noemen, een geluidenquiz waarbij ze soorten moeten nadoen. Je gebruikt hier het competitief karakter van kinderen om ze iets te laten bijleren 😳.
- Je hoeft zelf niet veel te weten om aan natuurstudie te doen, **samen bijleren** met kinderen vind ik soms meer waard dan alles zelf gewoon uit te leggen. Daarnaast kan het wel nooit kwaad om eens een boek open te doen of wat info op te zoeken.
- **Wees expressief**! Maak goed gebruik van je emoties om kennis te laten doordringen en ga daar gerust extreem in!
    - WAUW DAS EEN SUPERGROTE SPIN, GAAN WIJ DIE VANGEN???

Enkele voorbeelden van leuke natuurstudieactiviteiten

- eetbare plantenwandeling,
- paddenoverzet,
- waterdiertjes vangen (vinden kinderen echt fantastisch),
- mottenlichtval,
- vleermuizenwandeling met batdetectors,
- dauw/schemertocht op zoek naar groot wild zoals herten en vossen,
- muizenvallen op kamp,
- dood hout en stenen omdraaien op zoek naar vieze beestjes en slangen,
- vroeg opstaan en in een schuilhut stilzitten
- …